

เทศน์เช้า วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ เราฟังธรรมะกัน เราชวนขวายมาทำบุญกุศลกัน บุญกับบาป บุญและบาป ถ้าทำบุญกุศล บุญ เวลาสิ่งที่เป็นความปรารถนาของเราว่าบุญเป็นความสุข บาปเป็นความทุกข์ความยากใจ ถ้าบุญเป็นความสุข ความสุขสมความปรารถนาหรือไม่ ถ้ามันไม่สมความปรารถนา เห็นใหม่ กรรมเก่า กรรมใหม่ เวลากรรมต่อกันๆ ก็ว่าเวรกรรมๆ ถ้าเวรกรรมนะ เราทำแต่กรรมชั่วมาใช่ไหม เราไม่ทำกรรมดีมาใช่ไหม เราต้องทำกรรมดีมา ถ้าไม่ทำกรรมดีมา ไม่ได้มาเกิดเป็นมนุษย์ สิ่งที่สูงสุดของเราคือความเกิดเป็นมนุษย์ เราได้มนุษย์สมบัติของเรา มา ถ้าเราได้มนุษย์สมบัติของเรามาแล้ว สิ่งนี้เป็นบุญกุศล มนุษย์สมบัติ การได้มนุษย์สมบัติมีค่ามาก มีค่าเพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เป็นมนุษย์ใน

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ ตรัสรู้ในภพของมนุษย์ เทวดา อินทร์ พรหม ไม่ไปตรัสรู้ เทวดา อินทร์ พรหมเวลาต้องการธรรมะต้องมาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเทวดา อินทร์ พรหมต้องมาฟังเทศน์หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นของเรา เพราะอะไร เพราะต้องการปรารถนาความจริงอันนี้ไง ถ้าปรารถนาความจริงอันนี้

เวลาทำกรรมๆ เราบอกว่าเรามีแต่กรรมชั่วๆ ใจ เห็นใหม่ เราดูขำวนะ เวลาไอ้ลูกฆ่าพ่อ ลูกฆ่าแม่ ลูกฆ่าพ่อลูกฆ่าแม่ แหม! สะเทือนใจมากนะ ความสะเทือนใจมาก นี่เป็นอนันตริยกรรม คนที่มีสติปัญญาเขาทำไม่ได้ เขาทำอย่างนั้นไม่ได้ มันเป็นอนันตริยกรรม เป็นกรรมหนัก กรรมที่รุนแรงมาก เพราะอะไร เพราะพ่อแม่เราให้ชีวิตเรามาไง พ่อแม่ให้ชีวิตนี้มานะ พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูกเพราะพ่อแม่ให้ชีวิตนี้มา พ่อแม่มีบุญคุณมาก มีบุญคุณมาก ท่านให้ชีวิตนี้มา คุณิ เรามีทรัพย์สินใดๆ มากก็เป็นของเราๆ ทั้งนั้นนะ ก็เป็นทรัพย์สินของเรา ทรัพย์สินของเรามันจะได้แย่งเราไม่ได้เลยเพราะเป็นทรัพย์สินของเราใน

นี่ก็เหมือนกัน เราเป็นสมบัติของพ่อของแม่ เราเกิดมาจากพ่อจากแม่ ทำไมเวลาคนที่ฆ่าพ่อฆ่าแม่ส่วนใหญ่แล้วเป็นคนขาดสติ เป็นคนที่จิตเสียดจริต ถ้าเสียดจริตไปแล้ว คนที่เสพยาจน

ขาดสติ คนที่เสียสติถึงทำได้เช่นนั้น เพราะเขาเสียสติของเขาไป ทีนี้คำว่า “เสียสติๆ” สุขภาพกาย สุขภาพใจ

ถ้าสุขภาพกาย สุขภาพกายจะหาได้ด้วยการออกกำลังกาย ด้วยการดูแลรักษาตัวเราเอง เราได้สุขภาพกายที่ดีมา

สุขภาพจิตๆ เรามาวัดมาวากัน มาทำบุญกุศลกันนี้สุขภาพจิต ถ้าเรามีสุขภาพจิตที่ดี ที่ว่า เขาเสียจริตของเขาไปๆ แต่สุขภาพกาย สุขภาพใจ เดียวนี้ถ้าไปฟิตเนสเขาก็มีคนแนะนำเรื่อง อาหาร เรื่องอะไรทำให้ดี เวลาสุขภาพจิตที่เสียหายเขาก็ไปหาหมอ จิตแพทย์เขาก็แก้ไขขึ้นมาให้เป็นปกติใจ นี่เป็นเรื่องโลกๆ เรื่องของโลก เรื่องของโลกก็ทำได้ เรื่องของโลกก็ทำได้ แต่เวลาเราจะเอาธรรม ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สุขภาพกาย พระรัตนมूर्ตเดียว นี้สุขภาพกาย อาหารไม่เหลือเพื่อ อาหารพอดำรงชีพเท่านั้น ร่างกายต้องการอาหารเพียงเท่านั้นเอง นี้สุขภาพกาย เคนจกรรม นั่งสมาธิภาวนา การเคนจกรรม เคนจกรรมร่างกายจะแข็งแรงมาก การเคนจกรรมนะ เกิดสมาธิขึ้นมาได้สมาธิจะมั่นคงมาก นี้สุขภาพกาย

ถ้าสุขภาพใจๆ ละ สุขภาพใจที่แข็งแรง มีศรัทธามีความเชื่อ เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมา พอศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมา มันมีเหตุมีผลเหนือกิเลสใจ

เวลาสุขภาพจิตที่มันดี เป็นสัมมาสมาธิแล้วมันก็ยังตั้งมั่นๆ เดียวมันก็เรรวน มันไม่มีคุณธรรมในหัวใจ ถ้ามันมีคุณธรรมในหัวใจขึ้นมา ศึกษาธรรมะๆ ศึกษาด้วยปัญญาใจ ปัญญาอย่างนี้เป็นปัญญาที่เกิดจากการศึกษา เกิดจากสุตมยปัญญา ปัญญาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันยังไม่เป็นสังฆธรรมของเรา เวลาไม่เป็นสังฆธรรมของเรา คุณติ เวลาคนสุขภาพจิตที่เขาเสียหายเขาไปหาหมอ หมอเขาแก้ไขได้ๆ แก้ไขเป็นปกติได้ใจ แต่นั่นมันเป็นโลกียปัญญา เป็นปัญญาของโลก

ถ้าเป็นปัญญาของธรรมๆ ละ ปัญญาของธรรม เวลาจิตมันสงบแล้วมันเกิดปัญญาขึ้นมา มันเกิดภาวนามยปัญญา ธรรมโอสถๆ มันเกิดตรงนั้นนะ ถ้ามันเกิดตรงนั้น มันเกิดขึ้นมา ถ้ามันเกิดขึ้นมามันจะทำอย่างนั้นไม่ได้

เรามาวัดมาวากันเพื่อบุญกุศลของเรา ถ้าบุญกุศลของเรา สิ่งที่มีมันจะคิดร้ายคิดชั่ว เราพยายามฝืนมันๆ ฝืนมันด้วยสติด้วยปัญญาไง ด้วยสติปัญญา

เขาว่า เวลาเกิดมา เวลาเขาทำร้ายกัน มันเป็นเรื่องกรรมเก่าๆ...ใช่ มันมีส่วนทั้งนั้นนะ เวลาเรื่องเวรเรื่องกรรมนะ กรรมเก่า กรรมใหม่ ถ้ากรรมเก่า เราเกิดมาเป็นมนุษย์ อำนาจวาสนามหาศาลเลย เพราะการเกิดเป็นมนุษย์นี่อริยทรัพย์ อริยทรัพย์เพราะอะไร เพราะมนุษย์มีสมมอมมนุษย์มีสติมีปัญญา

มนุษย์ คุณิ มนุษย์ถ้าเกิดมาท่ามกลางครูบาอาจารย์ที่ดี ท่านจะชักนำเราไปที่ดีใจ แต่กิเลสกิเลสในใจมันก็คิดมันขวาง มันจะไปด้วยไหมล่ะ มันไม่ไปด้วยทั้งนั้นนะ เวลาไม่ไปด้วย คุณิ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทวทัตๆ เกิดมาเป็นญาติเป็นพี่เป็นน้องกัน แล้วมาบวชเป็นพระด้วยกัน เวลาบวชเป็นพระขึ้นมา เทวทัตเวลามักใหญ่ใฝ่สูง เทวทัตจะปกครองสงฆ์ เทวทัตทำร้ายองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทวทัตปล่อยช้างให้ชนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทวทัตจ้างนายแม่ธนุไปฆ่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำทุกๆ อย่างเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีแต่ความเมตตา มีแต่ความจะแก้ไขๆ นี่กรรมเก่า กรรมใหม่ไง เพราะกรรมเก่ามันผูกพยาบาทกันมา

เราบอกว่าเรื่องกรรมๆ แล้วแก้ไขไม่ได้ เรื่องกรรมแก้ไขไม่ได้

ถ้าเรื่องกรรมแก้ไขไม่ได้ พระอรหันต์เกิดขึ้นมาได้ยังไง เราเป็นปุถุชนคนหนาด้วยกิเลส เวลามันด้วยสติด้วยปัญญาของเรา มันก็เบาบางลงเป็นกัลยาณปุถุชน ถ้าเห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริงมันยกขึ้นสู่โศดาปัตติมรรค ถ้ามีสติปัญญาขึ้นไปมันแก้ไขของมันไป มันจะเป็นโศดาปัตติผล ถ้าเป็นโศดาปัตติผล นี่อีก ๗ ชาติ คำว่า “อีก ๗ ชาติ” แล้วกรรมเก่าๆ มันตามไม่ทันทำอะไรล่ะ ถ้ากรรมมันคงที่ตายตัวขึ้นมามันก็ต้องล้างต้องผลาญกันไปตลอดใช้ไหม

เวลาเทวทัตๆ ผูกพยาบาทกันมาตลอด แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแก้ไขๆ ขึ้นมา พอแก้ไขขึ้นมาๆ โดยเทวทัตสำนึกได้ เทวทัตสำนึกผิดนะ เทวทัตได้สำนึกผิด สำนึกผิดเพราะอะไร เราทำลายองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขนาดนี้ เราตั้งใจส่งคนไปฆ่า เราขยงส่งเสริมให้เขาปล่อยช้างออกไปทำลายองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วใครทำก็ไม่สำเร็จ ใครทำก็ไม่สำเร็จ นั่นทำเองเลย เขากิษณกุฏขึ้นมา กลิ้งก้อนหินลงมาจะทับองค์สมเด็จพระ

สัมมาสัมพุทธเจ้าเลยนะ ตั้งใจฆ่าๆ กิโรบๆ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เวลาเทศน์ว่าการมาให้อภัยตลอดๆ นี่กรรมเก่า กรรมใหม่

จะบอกว่าเรื่องกรรมๆ แล้วเรื่องกรรมมันต้องตายตัวใช่ไหม เรื่องกรรมแล้วเราต้องเป็น อย่างนี้ตลอดไปหรือ เรื่องกรรมแล้วเราต้องยอมจำนนใช่ไหม

เรื่องกรรมมันก็เป็นเรื่องจิตนิสัย ความชอบ มันชอบอย่างนั้นๆ ใจ คฤติ คนพาล เราไปชวนให้มันทำความดีมันโกรธเรานะ นี่ใจ เพราะมันชอบอย่างนั้น มันเป็นอย่างนั้น แต่ถ้าเขาได้มี จิตนิสัยค่อยๆ กล่อมเกลามาเขายืนมามันก็เปลี่ยนแปลงได้

เทวทัตยังได้สำนึกนะ พอเทวทัตสำนึก ตั้งใจจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะไปขอขมาใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแก้ไขตลอด คำว่า “แก้ไข” นะ เวลาเทศน์ว่า การ เวลาพระมาฟังแล้วไปเล่าต่อกันใจ มันก็ไปถึงหูใจ พอถึงหู เราทำขนาดนี้ เราทำขนาดนี้ องค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีแต่ความเมตตา มีแต่ความเมตตา เวลาจะคิดได้ พอกคิดได้ขึ้นมาจะ ไปขอขมาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าเทวทัตจะ ไม่ได้เห็นหน้าเราแล้วละ เทวทัตจะไม่ได้เห็นหน้าเราแล้วละ

ก็ตั้งใจมา ตั้งใจมา ก็จะมา เวลาเขาผูกอาฆาตมาดร้ายนะ มีแต่ความเมตตาทั้งนั้นนะ แต่ เวลาเขาจะมาขอขมาลาโทษ เขาจะไม่เห็นหน้าเราแล้วละ เพราะอะไร เพราะกรรมเขาทำของเขา ไว้เขาทำไว้มหาศาล

คูสิ เวลาฆ่าพ่อฆ่าแม่ อนันตริยกรรม อยู่นี่จ้างคนไปฆ่า ให้ฆ่าไปฆ่า ฆ่าไม่ได้ ฆ่าเสียเอง อนันตริยกรรม อนันตริกรรมมันรุนแรง ทั้งๆ ที่เมตตาณะ กรรมเก่า กรรมใหม่ ทั้งๆ ที่เขาก็ สำนึกได้ของเขา แต่เวลามาถึงแล้วไปถึงหน้าเขตวันจะเข้าไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้า ด้วยความเคารพนะ ถ้าเมื่อก่อนไม่เคารพก็มูทะลุเข้าไปเลย พอมันสำนึกได้อะไรได้นะ ร่างกายสทปรกใจ อยากจะชำระล้างให้มันสะอาดเสียก่อน จะนุ่งห่มให้สวยงาม จะเข้าไปขอขมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ลงจากแคร่ก็ไปเลยนะ ธรณีสูบไปทันทีเลย

กรรมเก่า กรรมใหม่ เราจะพูดคำว่า “กรรมไม่ใช่ของตายตัว” เทวทัตยังสำนึกได้ ความ สำนึกได้ เราอย่าไปผูกมัดกับมัน เวลาผูกมัดกับเรื่องกรรมๆ เรื่องกรรมมันเป็นอินโดย คำว่า “อินโดย” เราจะแยกแยะอย่างไรเป็นทางวิทยาศาสตร์ให้มันเห็นชัดเจนชาตินี้ชาตินี้เพราะ

การเกิดมันไม่มีต้นไม่มีปลาย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าย้อนอดีตชาติไป นับไม่ได้ คำว่า “นับไม่ได้” มันซับซ้อนมาจนเป็นอินโดย พอสติของจิตมันละเอียดกว่าความรู้สึกเราเยอะเลย

เวลามันมีอย่างนั้นขึ้นมา เวลาสิ่งใดมันเกิดขึ้นมา เราเกิดมาในชาตินี้ ในชาติปัจจุบันนี้เราเกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอน สอนเวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร เราไม่จองเวรจองกรรมใครทั้งสิ้น มันจะมีเวรมีกรรมขึ้นมาเราก็สาธุ สัพเพ สตฺตา สัตว์ทั้งหลายเป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น จงเป็นสุขๆ เกิด ขอให้เธอเป็นสุขเกิด แต่อย่าทำร้ายเรานะ เป็นสุขๆ แต่อยู่ห่างๆ อย่าเข้ามาใกล้ เป็นสุขๆ เกิด แต่อย่าเข้ามาใกล้ๆ ไม่ไหว ให้เขาอยู่ของเขาอยู่อย่างนั้นนะ ทุกข์ของบัณฑิตคืออยู่ใกล้คนพาล แต่คนพาล คนหนามันก็คิดของมันอยู่อย่างนั้นนะ แต่เราก็ให้อภัยเขา แต่อยู่ห่างๆ อยู่ห่างๆ อย่าเข้ามาใกล้ สัพเพ สตฺตา เลย

นี่ไง ถ้ามันคิดได้ เราคิดของเราได้ ถ้าเขาคิดของเขาได้ก็เป็นบุญกุศลของเขา ถ้าเป็นบุญกุศลของเขา เขาคิดได้เขาก็แก้ไขของเขา ถ้าเขาแก้ไขของเขา พันธุกรรมของจิตๆ มันเกิดตรงนี้แหละ คนคิดอย่างใด ย้ำคิดย้ำทำมันเป็นจิตเป็นนิสัย เธอย้ำคิดย้ำทำ ทำอยู่อย่างนั้นๆ มันจะเป็นจิตของเธอ เป็นนิสัยของเธอ กรรมมันเกิดตรงนี้ กรรมเกิดจากการกระทำ

แล้วเกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราก็แก้ไขของเราๆ เราจะเปลี่ยนพันธุกรรมของมัน เราเปลี่ยนพันธุกรรมด้วยสติบั้งของเรา ถ้าเรามีสติบั้งของเรา ยับยั้งไม่ให้จิตมันเป็นไปอย่างนั้นไง สภาวะแวดล้อมเป็นอย่างนั้น คุโลกร้อนสิ อุณหภูมิในมหาสมุทรแอ่งศาเดียว คุเฮอริเคน มันเข้ามาสิ ความร้อนของมันแอ่งศาเดียวนะ เวลาสภาวะแวดล้อมๆ

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งเร้าใดๆ สภาวะแวดล้อมที่มันดึงหัวใจเราไป ถ้ามันดึงหัวใจเราไปนะ เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราก็ยับยั้งมันไว้ไง มีสติมีปัญญายับยั้งไว้ๆ เราเปลี่ยนสภาวะแวดล้อมในหัวใจเราให้ดีขึ้น ถ้าเปลี่ยนสภาวะแวดล้อมในหัวใจเราให้ดีขึ้น เวลาเรามีสติปัญญาขึ้นมามันจะเป็นประโยชน์กับเราไง นี่ไง กรรมเก่า กรรมใหม่

เวลาพระพุทธศาสนาสอนเรื่องกรรมๆ ให้เชื่อกรรม...ไซ้ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แต่เราจะทำคุณงามความดีของเรา เราจะทำคุณงามความดีของเรา นี่ยกเหตุผลขึ้นมาให้เห็นไง ให้เห็นแล้วเราอย่าไปท้อแท้ อย่าไปน้อยเนื้อต่ำใจอะไรทั้งสิ้น มันเป็นข้อเท็จจริงอย่างนั้น มันอยู่ในกำมือของเราละ กรรมคือการกระทำ ทีนี้การกระทำอันนี้มันเกิดมโนกรรมก่อน มโนกรรมคือมัน

คิด มันจินตนาการ มันถึงทำออกไป แต่เวลาทำก็ทำจากมือของเราแหละ ถ้ามือของเราทำแต่สิ่งที่ดีๆ มันจะเอาสิ่งใดมา

คูสิ เวลาพระบวชมา พระอยากเป็นพระอรหันต์ทั้งนั้นนะ ใครบวชมาก็อยากภาวนาดีๆ ทั้งนั้นนะ ใครบวชมาแล้วก็อยากได้ศีล สมาธิ ปัญญา มันจะเกิดมรรคเกิดผลขึ้นมาในใจทั้งนั้นนะ แต่เวลาทำไปๆ แล้ว ทำไปมันก็เป็นความมูมานะ ความอวดสาเหของตบอง ถ้าความมูมานะ ความอวดสาเหของตบอง มัชฌิมาปฏิปทา ไม่ตกไปทางสองส่วน อตตกิลมถานุโยค กามสุขัลลิกานุโยค ให้มันมัชฌิมาปฏิปทา มัชฌิมาปฏิปทาที่เป็นมัชฌิมาปฏิปทาของเราละ มัชฌิมาปฏิปทาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรีสรูธรรมเป็นพระอรหันต์ไปแล้ว ถ้ามัชฌิมาปฏิปทาของเรา...ใช่ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยนี้ไว้ แต่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันต้องเป็นมัชฌิมาของเรา ะ มัชฌิมาของเราเห็นใหม่

เธอย้ำคิดย้ำทำจนเป็นจริตนิสัยของเธอ ถ้าเธอทำสิ่งใดมันจะเป็นเวรเป็นกรรมของเธอ นี้ไง ถ้าย้ำคิดย้ำทำมันเป็นจริตนิสัย ถ้ามัชฌิมาของเรามันสมคูลของมัน ถ้าสมคูลของมัน เราปฏิบัติของเรา เราทำคุณงามความดีของเรา เราปฏิบัติของเราให้เป็นมัชฌิมาปฏิปทาของเรา ะ เพราะมัชฌิมาปฏิปทาของเรา คูสิ มัชฌิมาปฏิปทาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเผชิญกับเวททัตมาตั้งแต่ชูก มาตั้งกัภพกัชาติ เวลามันเกิดมาแล้ว เกิดมาเป็นพีเป็นน้องกันอีกต่างหาก เกิดมาแล้วก็เป็นเวททัต เป็นลูกกษัตริย์เหมือนกัน

มัชฌิมาปฏิปทาอย่างนั้นเวลามันเป็นจริงๆ มันเป็นจริงในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันถึงเป็นจริงในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่มันเป็นสากลในสากลคืออริยสังขมันมีหนึ่งเดียว ะ จิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสังข จิตของใครก็แล้วแต่ถ้ามันมีอำนาจวาสนามันจะกลั่นออกมาจากอริยสังข ะ ถ้ามันจะกลั่นออกมาจากอริยสังข มันต้องกลั่นออกมาจากจิตดวงนั้น ะ ถ้าจิตดวงนั้น

ถ้าจิตดวงใดไม่มีมรรค จิตดวงนั้นก็ไม่มีผล ะ มรรคมันเกิดขึ้นจากอะไร มรรคมันเกิดจากศีล สมาธิ ปัญญา ถ้ามันเกิดจากจิตดวงนั้น จิตดวงนั้นมีความมูมานะ มีการกระทำขึ้นมา มันก็เกิดจากจิตดวงนั้น ถ้าจิตดวงนั้นมีการกระทำขึ้นมา ถ้ามันมัชฌิมาปฏิปทามันก็สมุจเฉทปหาน มันก็สำรอกกายกิเลสในจิตดวงนั้น จิตดวงนั้นมันก็เป็นอริยสังขอันเดียวกันนั้นแหละ อริยสังขมันมี

หนึ่งเดียว หนึ่งเดียวเท่านั้น จะเป็นพระอรหันต์ประเภทไหน ทำอย่างไรก็ดีแล้วแต่ มันจะลงอัน เดียวกัน แต่มันอยู่ที่อำนาจวาสนาของคนไง

นี่พอพูดถึงอำนาจวาสนา เราก็มีเท้าอ่อนเลย “วาสนาเราไม่ถึง วาสนาเราแค่นี้ไง” มี เท้าอ่อนเลย วาสนามันเป็นความเชื่อของเรา วาสนาก็เป็นความเกิดของเรา วาสนาก็ที่เราเป็น มนุษย์นี้ เราวาสนาส่งส่ง วาสนานี้มหาศาลเลย เพราะสิทธิความเป็นมนุษย์ ไปดูสัตว์สิ จนมมนุษย์ คิดไปนะว่าสัตว์มันเกิดมาเป็นอาหารของมนุษย์

มันมีตำราไหนเขาว่าไว้อย่างนั้น ไม่รู้ว่สัตว์มันเกิดมาเพื่อเป็นอาหารของมนุษย์ มันไม่ใช่ มันไม่ใช่ แต่มันเป็นความคิดของมนุษย์ มนุษย์ทำฟาร์มขึ้นมา ลงทุนลงแรงแล้วก็ว่าสัตว์เป็นของ เราไง พอเราเลี้ยงดูแลแล้วเราก็มีสิทธิในชีวิตมันเพราะเราเป็นคนทำมันขึ้นมาไง แต่ความจริงถ้า ธรรมชาติเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติของชีวิตมันก็รักชีวิตทั้งนั้นนะ

โดยกฎหมาย โดยสิทธิ ไม่ใช่ แต่โดยธุรกิจ โดยเศรษฐศาสตร์โดยทางโลก ใช่ เพราะมัน เป็นของเขา เป็นของเขา ถ้าเราอยากได้ชีวิตเขาก็เสียสตางค์ไง อยากได้ชีวิตสัตว์ก็จ่ายสตางค์ อยากได้ชีวิตโคกระบือ เราก็เสียเงิน ใอันนี้มันเป็นเรื่องของโลกนะ โลกกับธรรมอยู่ด้วยกัน

หลวงตาท่านพูดบ่อย โลกกับธรรมอยู่ด้วยกัน เหริยภูมิสองด้าน ด้านหนึ่งคือด้านของ โลก เราเกิดมากับโลก อย่างวางโลก การประพฤติปฏิบัติของเราอย่าไปคิดไปวางเขา เราไม่คิด ไม่วางเขา เราถึงได้หลบได้หลีก เราหลีกเร้นเข้าไปในที่หลีกเร้นของเรา หลีกเร้น นี้ในการ ประพฤติปฏิบัติ แล้วเราหลบหลีก หลบหลีกโลก โลกมันรุนแรงนัก กระแสสังคม กระแสโลก มันรุนแรง เราหลบเราหลีกไป หลบหลีกไปในที่สงัดในที่วิเวก ในที่เป็นสัปปายะ แล้วเรา ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา

แล้วถ้าเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเป็นความจริง ความจริงคือความจริง ความจริงมันอยู่ ที่ไหนก็คือความจริง ความจริงนั้นถ้ามันอยู่ในใจดวงใด ใจดวงนั้นมันมีความจริงในใจดวงนั้น ถ้ามีความจริงในใจดวงนั้น นั่นนะมันเป็นประโยชน์ ศาสนาทายาท ธรรมทายาท เป็นทายาทของ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วถ้ามันมีธรรมทายาทมันก็มีธรรม โอสธใจ ธรรมโอสธใจนี้ ใจ แก้วใจ แก้วใจคัดแปลง เวลาคนมันหลงผิดไป คนที่กิเลสหนาปัญญาหยาบแล้วไม่มีเหตุมีผล ถ้า มาปรึกษา มาถามปัญหา ท่านตอบให้ได้ๆ ใจ นี้ธรรมโอสธใจ ใจ แต่ถ้าเราไม่มีขึ้นมา มันจืดๆ ซืดๆ มันก็พูดไปเป็นน้ำใจกันทั้งนั้นนะ แต่ถ้าเป็นจริงๆ มันเป็นจริงอย่างนี้ เห็นไหม นี่ฟังธรรม

เรามาทำบุญกุศลกัน บุญกุศลทำแล้วมันเป็นอามิส มันเป็นที่พัสสมบัติ สิ่งที่เราทำแล้วมันพัฒนาใจเรา สิ่งทีสละวันนี้แล้วมันจะเป็นสดๆ ร้อนๆ อยู่ในใจไปตลอดชาติ ของที่มันจะบุญจะเสียหายมันเสียหายด้วยของนั้น แต่ที่สละออกไปจากใจแล้วมันเป็นพัสสมบัติฝังลงที่ใจ สดๆ ร้อนๆ ไม่มีบุญมีเนา สิ่งทีสละไปแล้วไม่มีบุญมีเนากลางหัวใจนั้น นี่พัสสมบัติ แต่มันเป็นอามิส ถ้าเป็นอามิสอย่างนี้ เราทำของเราเรื่อยๆ เดียวมันก็จืดเดียวมันก็จืด

แต่ถ้าเราภาวนาของเรา ศีล สมาธิ ปัญญา นี่สมบัติของเรา อริยสมบัติ อริยทรัพย์ สัจจะ ความจริง ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเป็นตถาคตนะ หัวใจดวงนี้เวลามันทุกข์มันยาก เราหันหน้าคุยกัน ทุกข์หมดแหละ แต่เวลามันมีความสุข จิตมันสงบระงับเข้ามา จิตมันสำรอกมันคายออกไป จิตมันเว้งว่างของมัน จิตนี้มันหักวัฏฏะ มันพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิดในกามภพ รูปภพ อรูปภพ นี้รู้แจ้งโลกนอก โลกนอกคือกามภพ รูปภพ อรูปภพ โลกในคือโลกของอวิชา ของกิเลสตัณหา ความทะยานอยาก ได้หักเรื้อนยอดของมันแล้วไง จบสิ้นการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

ฟังธรรมๆ จนจิตดวงนี้มีคุณธรรมขึ้นมาในจิต จิตดวงนี้มีความวิริยอุตสาหะกระทำขึ้นมา จิตดวงนี้จะพ้นจากความทุกข์ความยากในใจนี้ เอวัง